RABHADH

Ná déan dearmad an páipéar seo a chur ar ais le do fhreagarleabhar, nó caillfear marcanna.

Scríobh do Scrúduimhir anseo:

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2016

TÍREOLAÍOCHT – GNÁTHLEIBHÉAL

ROINN 1 – FILLTEÁN (60 marc)

DÉ hAOINE 10 MEITHEAMH – MAIDIN 9.30 - 11.30

NÓTA: TÁ ROINN 2 DEN SCRÚDÚ SEO AR PHÁIPÉAR AR LEITHLIGH

ROINN 1 (60 marc)

Freagair **GACH** ceist.
Tá rogha agat laistigh de cheithre cheist.
Déan deimhin de go gcuireann tú an fillteán seo ar ais le do fhreagarleabhar.
Mura gcuireann tú, caillfear marcanna.

1. SCREAMH AN DOMHAIN

Taispeánann an fótagraf seo filleadh sna Sléibhte Creagacha.

Foirmítear fillsléibhte:

Curtha in oiriúint ó www.blogs,agu.org

Nuair a ghluaiseann plátaí óna chéile ☐

Nuair a bhuaileann plátaí lena chéile ☐

Nuair a tharlaíonn sciorradh talún ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

2. BOLCÁIN

Nuair a phléascann bolcán, is é a thugtar ar an ábhar te, leáite a shreabhann ó chráitéar an bholcáin ná:

Gluaiseacht ilchríochach ☐

Moiréan ☐

Laibhe ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

3. CARRAIGEACHA

Féach ar an fótagraf thuas.

Is sampla de Bhruthcharraig a foirmíodh nuair a d'fhuaraigh laibhe go mear ar dhromchla an domhain é(í):

Aolchloch ☐

Grianchloichít ☐

Basalt ☐

Eibhear ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

4. UISCE

Taispeánann an fótagraf scéim uiscithe.

Is é is brí le huisciú ná:

Uisce a dhraenáil ó thalamh fhliuch. ☐

Míntíriú a dhéanamh ar thalamh faoi uisce. ☐

Uisce a thabhairt go dtí talamh thirim. ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

5. OLLGHLUAISEACHT

Taispeánann an fótagraf seo screathan
i gContae Chill Mhantáin.

Curtha in oiriúint ó www.wikimedia.org

Gluaiseann ábhar síonchaite (ithreacha, clocha, láib, etc.) le fána:

Faoi thionchar domhantarraingthe	☐
Faoi thionchar fuinneamh gréine	☐
Faoi thionchar triomaigh	☐
Faoi thionchar creimthe	☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

6. AIBHNEACHA

Is é a thugtar ar an tírghné a bhaineann le creimeadh abhann san fhótagraf seo ná:

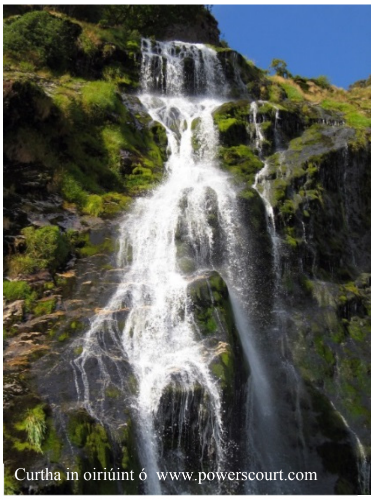
Curtha in oiriúint ó www.powerscourt.com

Lúb	☐
Eas	☐
Deilt	☐
Speir chomhthrasnach	☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

7. **FREAGAIR 7A NÓ 7B**

7A. **OIGHRIÚ**

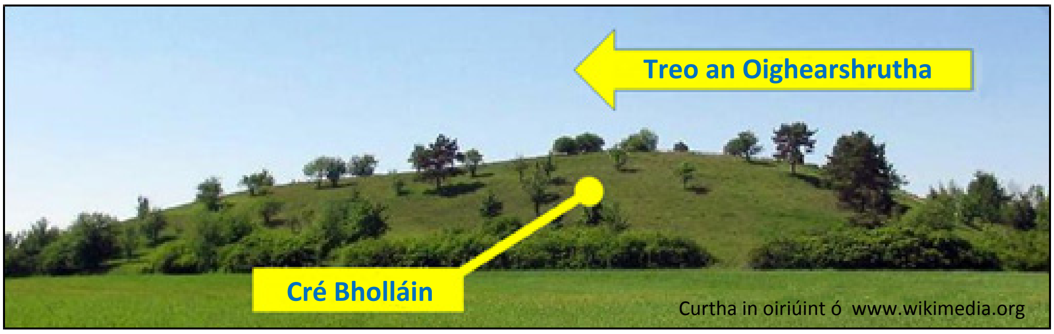

Curtha in oiriúint ó www.wikimedia.org

Taispeánann an fótagraf seo cnoc beag maolaithe a foirmíodh as cré bholláin a ndearna oighearshruth í a shil-leagan.

Is é a thugtar ar an gcnoc seo ná:

Carraig chorr ☐

Droimnín ☐

Moiréan ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

7B. **CÓSTAÍ**

Is é a thugtar ar an tírghné chósta a bhaineann le sil-leagan agus atá lipéadaithe **X** ná:

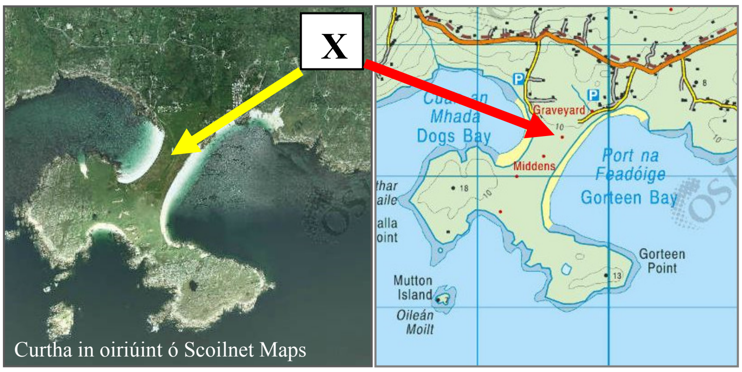

Curtha in oiriúint ó Scoilnet Maps

Tambaló ☐

Gob gainimh ☐

Murlach ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

8. **FREAGAIR 8A NÓ 8B**

8A. GAOTHA AN DOMHAIN

Is é a thugtar ar an ngaoth is coitianta a shéideann in áit ná:

Coriolis ☐

Gnáthghaoth ☐

Feachtaí ☐

Domhanleithí ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

8B. CINEÁLACHA AERÁIDE

Cén cineál aeráide a bhfuil an fásra, an fiadhúlra agus an talamh shíorshioctha sa phictiúr seo mar thoradh air?

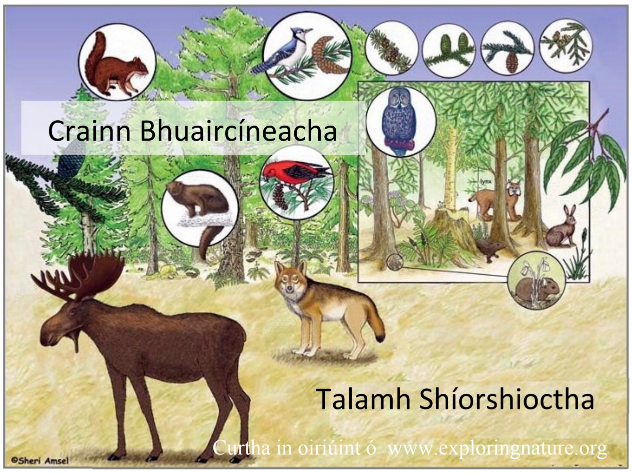

Bóireach ☐

Teomheasartha aigéanach ☐

Meánchriosach ☐

Gaineamhlach te ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

9. FREAGAIR 9A NÓ 9B

9A. AN STÁISIÚN AIMSIRE

Is é atá san uirlis aimsire a thaispeántar sa phictiúr seo ná:

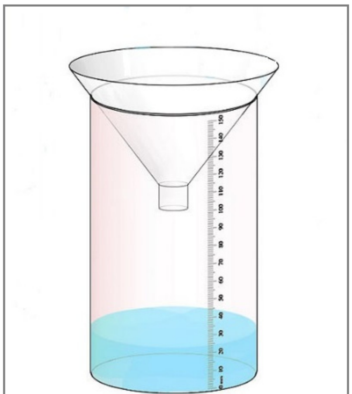

Curtha in oiriúint ó www.wikihow.com

Baraiméadar ☐

Méadar báistí ☐

Ainéimiméadar ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

9B. CÓRAIS AIMSIRE

Is é a thugtar ar an bhfronta atá ag cósta thiar na hÉireann ná:

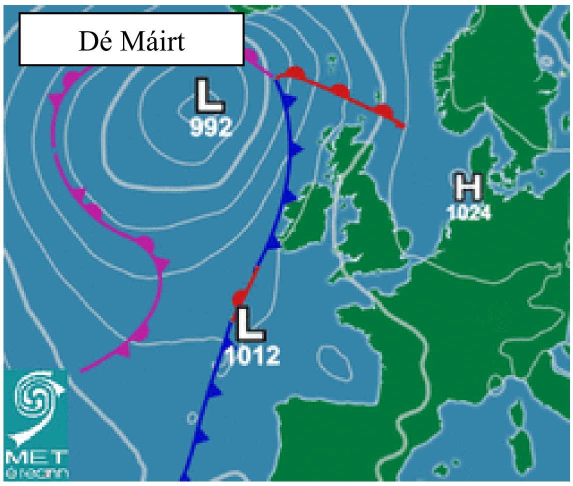

Fronta fuar ☐

Fronta te ☐

Fronta oclúidithe ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

10. FREAGAIR 10A NÓ 10B

10A. TIMTHRIALL AN UISCE

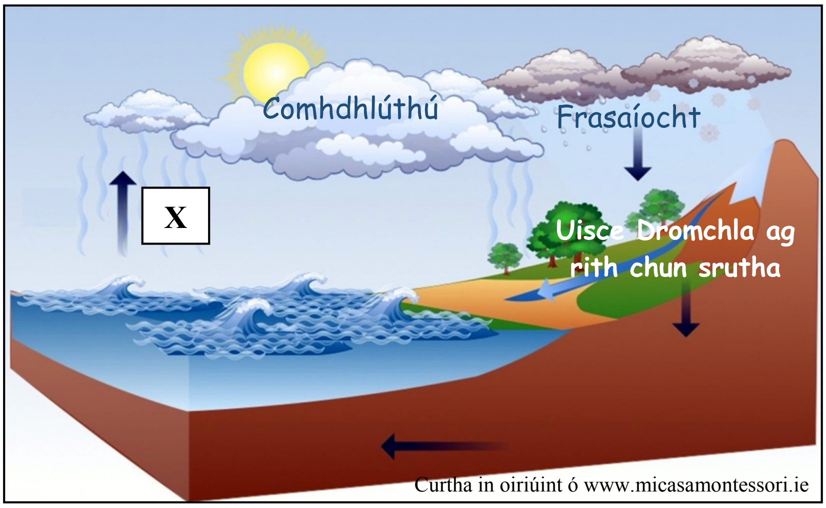

Féach ar an léaráid thuas.

An próiseas atá ag tarlú ag **X** ná:

Galú ☐

Fairsingiú fásaigh ☐

Báisteach aigéadach ☐

Imirce ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

10B. FAD AR LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS

Féach ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis a thugtar leis an bpáipéar seo.

An fad ina chiliméadair ar feadh an bhóthair an N5 ó **M 040 849** go dtí an t-acomhal leis an mbóthar den Tríú Grád ag **M 008 848** ná:

6.4 ciliméadar ☐

2.6 ciliméadar ☐

3.2 ciliméadar ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

11. DAOINE AG GLUAISEACHT

Taispeánann an léaráid thuas Seirbhís Chabhlaigh na hÉireann ag teacht i gcabhair ar imircigh sa Mheánmhuir in 2015 agus cuid de na cúiseanna gur fhág na daoine seo a dtíortha dúchais.

Is é a thugtar ar na cúiseanna seo ná:

Tosca tarraingthe ☐

Tosca brú ☐

Baic ar imirce ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

12. AERFÓTAGRAF

Féach ar an aerfótagraf de Chathair na Mart a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tá séipéal suite:

Sa tulra ar clé ☐

Sa chúlra ar clé ☐

Sa chúlra ar dheis ☐

Sa tulra láir ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

13. **STAITISTICÍ SA TÍREOLAÍOCHT**

Féach ar an gcairt thall.
Taispeánann sí céatadán (%) na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa in Éirinn.

An céatadán d'astaíochtaí gás ceaptha teasa ón talmhaíocht, lipéadaithe **X**, ná:

24% ☐

32% ☐

43% ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

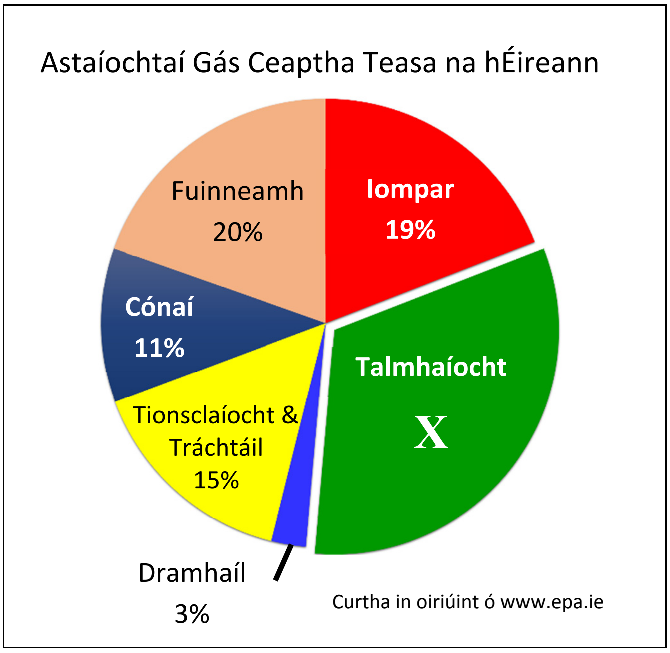

14. **GNÍOMHAÍOCHTAÍ GEILLEAGRACHA**

Curtha in oiriúint ó www.assets.inhabitat.com

Iascaire

Curtha in oiriúint ó www.motoringexposure.com

Oibrí Monarchan

Curtha in oiriúint ó www.westernpeople.ie

Garda

Cé acu ceann díobh seo a leanas ar sampla d'oibrí é(í) i ngníomhaíocht gheilleagrach **thánaisteach**?

Iascaire ☐

Oibrí monarchan ☐

Garda ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

15. NAISC CHUMARSÁIDE

Taispeánann an léarscáil seo cuid de ghréasán iarnróid na Fraince.
Dá dtaistealófá ó Pháras go Lyon, cén treo ina mbeifeá ag taisteal?

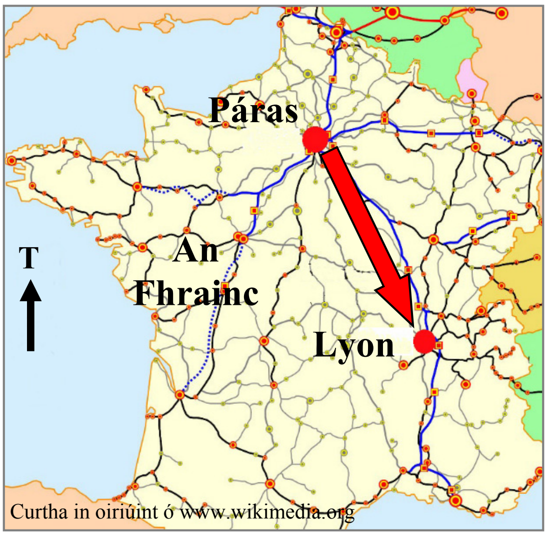

Ón Iar-Thuaisceart go dtí an tOir-Dheisceart ☐

Ón Oir-Dheisceart go dtí an tIar-Thuaisceart ☐

Ón Oir-Thuaisceart go dtí an tIar-Dheisceart ☐

Ón Iar-Dheisceart go dtí an tOir-Thuaisceart ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

16. TAGAIRTÍ EANGAÍ

Féach ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis a thugtar leis an bpáipéar seo.

An airde a thaispeánann an spotairde ar Inis Raithir (*Inishraher*) ag an tagairt eangaí **L 925 852** ná:

17 méadar ☐

21 méadar ☐

33 méadar ☐

12 méadar ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

17. TAGAIRTÍ EANGAÍ

Féach ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis a thugtar leis an bpáipéar seo.

An cineál foraoiseachta a thaispeántar ag an tagairt eangaí **L 98 81** ná:

Fáschoill bhuaircíneach ☐

Coillearnach dhuillsilteach ☐

Coillearnach mheasctha ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

18. **DAONRA**

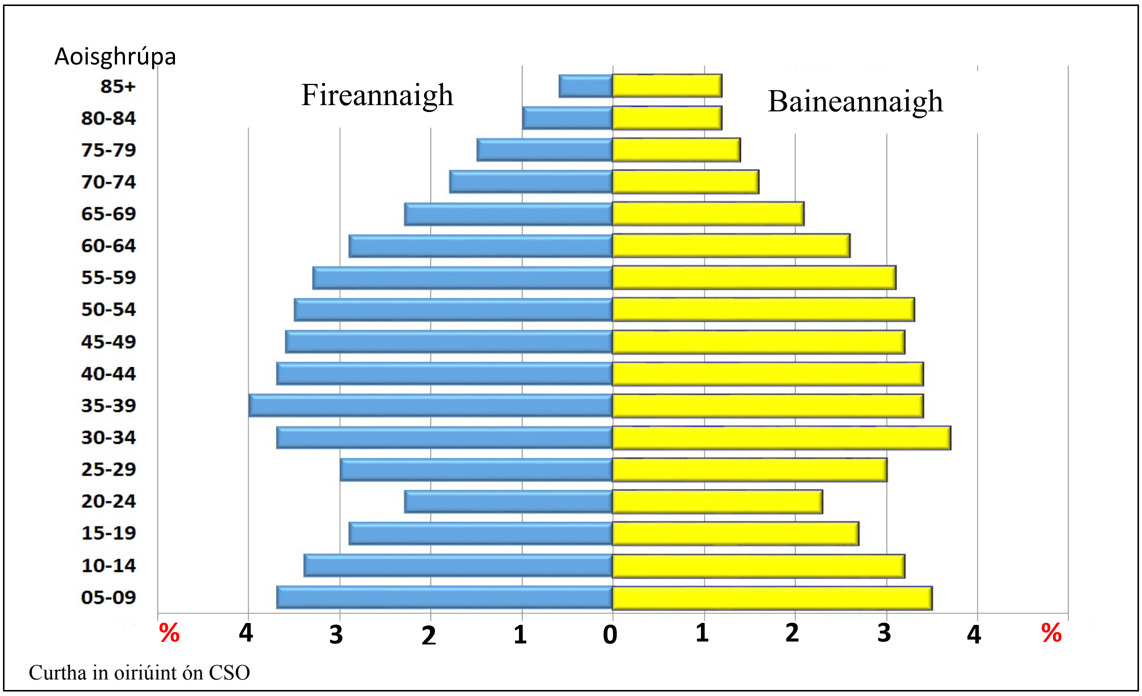

Curtha in oiriúint ón CSO

Taispeánann an phirimid daonra thuas struchtúr an daonra i gceantar amháin i nDaonáireamh 2011.

An céatadán iomlán fireannach **agus** baineannach idir 25 agus 29 bliana d'aois ná:

10% ☐

2% ☐

6% ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

19. **LONNAÍOCHT**

Is féidir rangú a dhéanamh ar lonnaíochtaí de réir a bhfeidhm. An **phríomhfheidhm** atá leis an lonnaíocht a thaispeántar san fhótagraf seo ná:

Cosaint ☐

Reiligiún ☐

Calafort ☐

Acmhainn ☐

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

20. ÉAGOTHROIME GHEILLEAGRACH

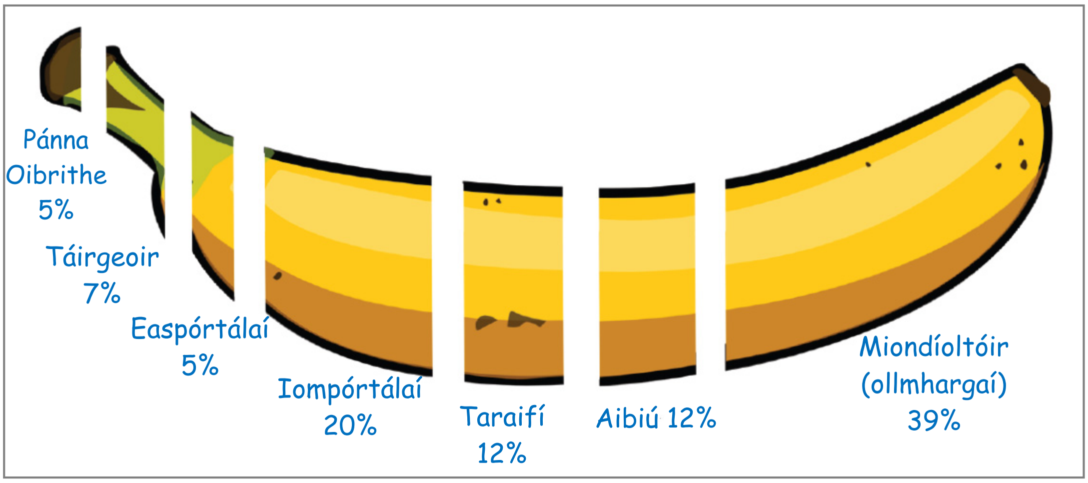

Curtha in oiriúint ó www.fairtrade.ie

Taispeánann an léaráid thuas an meán-mhiondealú de réir céatadáin (%) ar luach banana a ndéantar é a iompórtáil go hÉirinn.

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart i ngach cás chun a chur in iúl cé acu atá gach ceann de na ráitis a leanas **FÍOR** nó **BRÉAGACH**.

RÁITEAS	FÍOR	BRÉAGACH
Tuilleann miondíoltóirí (ollmhargaí) an méid is lú ó gach banana a ndéantar é a iompórtáil go hÉirinn.		
Faigheann oibrithe 12% ó gach banana a ndéantar é a iompórtáil go hÉirinn.		
FAIRTRADE Cuireann an Líonra Cóirthrádála béim ar phraghas cothrom do tháirgeoirí (feirmeoirí) bananaí agus barra margaidh eile.		

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán